

มุมมองของผู้สอนชาวจีนที่มีต่อปัญหาทางการเรียนภาษาจีน ทั้ง 4 ทักษะ
ของผู้เรียนชาวไทยและวิธีการแก้ไขปัญหา
กรณีศึกษา นักศึกษาสาขาวิชาจีนศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
Perspectives of Chinese Language Instructor on Thai Students' Problems with
4 Chinese Language Learning Skills: A Case study of Students
Majoring in Chinese Studies at Eastern Asia University

เติ่ง จินยู และ วิภาพรรณ ขุนบุญจันทร์

Deng Jingyou and Wiphaphan Khunboonchan

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

Faculty of Liberal Arts, Eastern Asia University

Received: December 12, 2018

Revised: January 25, 2019

Accepted: January 29, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายปัญหาที่พบในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทยในมุมมองของผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษา จากประสบการณ์การสอนภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนชาวไทย โดยมีกรณีศึกษาคือ นักศึกษาสาขาวิชาจีนศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ซึ่งอาศัยจากการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนภาษาจีนของนักศึกษา ด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้ง ๔ ด้านมาสรุปรวบรวมและวิเคราะห์ปัญหา พร้อมทั้งนำเสนอวิธีแก้ไขที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการเรียนภาษาจีนของนักศึกษา และส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ในการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้านของการการสอนภาษาจีน เพื่อเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนการสอนต่อไป

คำสำคัญ: ปัญหาในการเรียนภาษาจีน, ผู้เรียนชาวไทย, ภาษาจีน, ทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน

Abstract

The purpose of this academic article, a case study of teaching Chinese to Thai students, is to describe Chinese language learning problems of Thai students. This analysis is from the native teacher's perspective after examining the listening, speaking, reading and writing skills of Thai students who are majoring in Chinese studies in Eastern Asia University. It was found that all skills are not developed as effectively as expected. Therefore, gathering relevant information and the right problems for analysis is important in order to reach the solution of those educational problems.

Keywords: Chinese learning problems, Thai students, Chinese language, listening, speaking, reading and writing skills

บทนำ

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันมีครูอาสาสมัครชาวจีนและอาจารย์ชาวจีนที่ประจำอยู่ในประเทศไทยจำนวนมาก แต่การเรียนรู้ภาษาจีนของคนไทยกลับยังมีความก้าวหน้าที่ยังเห็นได้ไม่ชัด ซึ่งในทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน มีผู้วิจัยได้ทำการศึกษามากเพื่อหาวิธีการแก้ไขในปัญหาที่พบจากทักษะทางการเรียนภาษาจีน ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ธรรมชาติของการเรียนภาษาในบริบทที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้มีผลลัพธ์ด้านการเรียนที่แตกต่างกัน โดยการจัดการเรียนการสอน ณ สถานที่ใดที่หนึ่ง จะมีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับอีกสถานที่หนึ่งหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับการศึกษาและวิเคราะห์บริบทของตนเอง เนื่องด้วยแต่ละที่มีการพบปัญหาที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นวิธีการแก้ไขปัญหาก็ควรปรับให้เหมาะสมกับตนเอง หรืออาจจะมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการแก้ไขที่แตกต่างกัน บทความนี้ ผู้เขียนได้นำมาจากการประสบการณ์การสอนภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนชาวไทย เป็นเวลา ๑๐ กว่าปี ณ สถาบันแห่งนี้ โดยศึกษาจากทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ทั้งสี่ด้านมาอธิบายและนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่พบในมุมมองของอาจารย์ชาวต่างชาติ

ปัญหาที่พบในการเรียนภาษาจีน ของนักศึกษาสาขาวิชาจีนศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

1. ทักษะด้านการฟัง

1.1 ปัญหาที่พบในทักษะด้านการฟัง

ไม่ว่าจะในภาษาใด ทักษะทางการฟัง นับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนภาษา ซึ่งการจะพัฒนาทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดีนั้น ทักษะด้านการฟังเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการเรียนภาษาจีนก็ได้ ดังนั้นการฟังจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการเรียนภาษาจีน (Sun Jing, 2008) ซึ่งผู้เขียนมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนชาวไทย โดยเฉพาะนักศึกษาสาขาวิชาจีนศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย และพบว่าผู้เรียนชาวไทยมักมีทักษะการฟังไม่ดีนัก อีกทั้งจากการประเมินวัดผล การฟังของนักศึกษาหลายรุ่นแล้ว พบว่าส่วนใหญ่จะมีปัญหาการฟัง เป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาทั้งหมด ซึ่งจากการสังเกตนักศึกษาในวิชาเอก รวมถึงนักศึกษาในวิชาเลือก นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความ

มั่นใจในการอธิบายจากสิ่งที่ตนเองได้ฟัง ซึ่งนักศึกษายังขาดความมั่นใจว่าสิ่งที่ตนเองฟังนั้นจะตรงกับสิ่งที่เข้าใจหรือไม่ จึงเป็นปัญหาที่ทำให้การเรียนภาษาจีนไม่ได้มีพัฒนาการสูงขึ้นเท่าที่ควร โดยทักษะการฟังในมุมมองของผู้สอนภาษาจีนนั้น ทักษะสำคัญด้านการฟังสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่ (1) การฟังในระดับพื้นฐาน (ฟังให้ชัด แยกแยะคำได้ชัดเจน) (2) ความเข้าใจจากการฟัง (เข้าใจความหมาย สิ่งที่สื่อ) (Sun Jing, 2008)

จากประสบการณ์การสอนภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนชาวไทย เหตุผลที่ทำให้เกิดปัญหาด้านการฟังนั้นมาจากภาษาที่ใช้ในการบรรยายหรือจัดการเรียนการสอน คืออาจารย์ส่วนใหญ่มักจะใช้ภาษาไทยในการอธิบายและจัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาไทยเป็นหลัก ทำให้นักศึกษาไม่เกิดการพัฒนาทางทักษะทางการฟังได้ดีเท่าที่ควร ทำให้มีโอกาสในการฟังภาษาจีนได้น้อย (Chen Ji Yun, 2006) ซึ่งจากสิ่งที่พบในงานวิจัยอื่นๆ และปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนในกรณีศึกษานั้นมีแนวปัญหาที่แตกต่างกันไม่มากนัก และปัญหาคือในภาษาจีนมักมีคำศัพท์จำนวนมากที่มีคำพ้องเสียง เช่นคำว่า 常(cháng)常(cháng) และ 长(cháng)长(cháng) และคำพ้องรูป รวมถึงมีคำศัพท์ที่เสียงใกล้เคียงกัน แต่ต่างกันตรงอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง เช่นคำว่า 是(shì) และ 四(sì) ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในเวลาเรียน (Sun Jing, 2008) ซึ่งในกรณีศึกษาก็พบปัญหาเช่นเดียวกันสำหรับผู้เรียนภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง ในคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย และปัญหาที่ 3 คือปัญหาด้านเวลาที่ใช้ฝึกฟังค่อนข้างน้อยและโอกาสที่ใช้ภาษาจีนกับคนจีนเจ้าของภาษา ที่ไม่ใช่อาจารย์ค่อนข้างน้อย อาทิเช่น การสร้างโอกาสพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนกับนักศึกษาชาวจีน ทำให้โอกาสในการฝึกทักษะทางการฟังมีเพียงในชั้นเรียนเท่านั้น ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะด้านการฟังของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

1.2 วิธีการแก้ไขปัญหาด้านทักษะการฟังของนักศึกษามหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ ในทุกปีสถาบันฯจึงได้จัดอบรมภาษาจีนให้แก่อาจารย์ที่สอน

ภาษาจีนในประเทศไทย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ที่สอนภาษาจีน รวมถึงพัฒนามาตรฐานในการออกเสียงภาษาจีนกลางอย่างถูกต้องชัดเจน โดยอาจารย์แต่ละท่านควรได้รับการเข้าฝึกอบรมทักษะดังกล่าว อีกทั้งจากประสบการณ์ในการสอนรายวิชาทักษะการฟังภาษาจีนของผู้เขียนแล้วพบว่า ควรสร้างบรรยากาศในการฟังภาษาจีนจากสื่อที่หลากหลาย เช่น ในขั้นต้นควรเริ่มฟังจากแผ่นซีดีภาษาจีนของบทเรียน เพื่อให้เกิดทักษะในการฟังภาษาจีนกลางจากสำเนียงที่ถูกต้อง และนักเรียนยังสามารถเทียบตัวอักษรในบทเรียนระหว่างการฟังได้อีกด้วย ในขั้นถัดไปก็ควรเน้นการฟังจากสื่อโดยรอบเช่น ข่าวจากสถานีโทรทัศน์ของจีน ภาพยนตร์สั้นๆ รวมถึงแนวทางของ ผู้สอนควรนำสอนโดยการพูดให้ผู้เรียนฟังซ้ำอีก เพื่อให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับภาษาจีนในหลากหลายเสียง และควรสร้างแรงบันดาลใจจากเพลงจีน เพื่อให้ให้นักศึกษาค้นเคยหรือสร้างความชื่นชอบ เพราะเมื่อนักศึกษาชื่นชอบโดยส่วนตัวแล้วจะทำให้เกิดแรงกระตุ้นในการฝึกฟัง ฝึกร้องตาม เกิดความสนใจในภาษาจีนมากขึ้น และหากเป็นไปได้ควรจัดการเรียนการสอนโดยอาจารย์ชาวจีน หรือเจ้าของภาษาได้มาสนทนาหน้าชั้นเรียนให้แก่ผู้เรียนได้ฟัง เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังจากบทสนทนาที่ใช้อย่างจริงโดยเจ้าของภาษานั้นเอง

เพื่อหลีกเลี่ยงความคลาดเคลื่อนจากการฟังคำหรือประโยคที่พ้องเสียง ในเวลาสอนคำเหล่านั้นให้นักศึกษา ควรจะใช้กับประโยคหรือคำนามที่เหมาะสมกับคำเหล่านั้นๆ และอธิบายให้ผู้เรียนฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจจากบริบท เป็นส่วนช่วย เช่น คำว่า 常常(cháng cháng) ควรใช้ประโยคในการสอนว่า “我常常去玩的 ‘常常’”(Wǒ cháng cháng qù wán de cháng cháng) และ “长长地头发的长长”(Cháng cháng de tóu fà de cháng cháng) เพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างบริบทของประโยคที่ใช้กับคำศัพท์ที่พ้องเสียงเหล่านั้น อีกทั้งคำศัพท์ที่ใช้อยู่ในการออกเสียงที่แตกต่างกันและไม่คุ้นชินในภาษาไทย เช่น การม้วนลิ้นของคำว่า “是(shì)” กับคำว่า “四(sì)” ที่ไม่มีการม้วนลิ้น ตัวอย่างเช่น “我是中国人的是”(Wǒ shì zhōng guó rén de shì) และคำว่า 四(sì) ที่แปลว่า เป็น กับคำว่า “一(yī), 二(èr)、三(sān)、四(sì)”的(de)“四(sì)” ที่แปลว่า สี่

ซึ่งการยกตัวอย่างจากประโยคหลายๆตัวอย่างเหล่านี้มาเปรียบเทียบ จะทำให้นักศึกษาค้นเคย ให้ความหมายของคำ จดจำคำศัพท์และช่วยฝึกทักษะการแยกเสียงคำศัพท์ในประเภทเหล่านั้นได้อย่างดียิ่งขึ้น

นอกเหนือจากนี้ ควรให้มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟังให้มากขึ้นนอกชั้นเรียน อาทิเช่น การจัดชมรมภาษาจีน โดยในกิจกรรมนี้ควรให้มีอาจารย์ชาวจีนเข้าร่วม หรือหากเป็นไปได้ควรเชิญให้มีคนจีนเข้ามาร่วมในชมรม หรือเปิดโอกาสให้มีชาวจีนเข้ามาใช้ภาษาจีนในกิจกรรมของหลักสูตรหรือรายวิชาต่างๆ เพื่อสร้างความคุ้นเคยต่อการฝึกฟังภาษาจีน เสริมสร้างทักษะการฟังจากเจ้าของภาษาให้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งการจัดอบรมให้แก่อาจารย์ในสาขาวิชาจีนศึกษาเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะการฟังภาษาจีนให้แก่นักศึกษา โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้จากอาจารย์ชาวจีน และเจ้าของภาษาจีนโดยตรง เพื่อนำความรู้ไปเสริมสร้างทักษะการฟังบูรณาการเข้าสู่รายวิชาต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างสอดคล้องกัน หรือจัดให้มีการเข้าร่วมฟังกิจกรรมที่จัดโดยใช้ภาษาจีน เช่น การประกวดแข่งขันในภาคส่วนต่างๆ หรือสัมมนาที่ใช้ภาษาจีนเป็นหลักที่จัดขึ้นในประเทศไทย เพื่อฝึกทักษะการฟังนอกชั้นเรียนและเสริมสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. ทักษะด้านการพูด

2.1 ปัญหาที่พบในทักษะด้านการพูด

การเรียนภาษาจีนในประเทศไทยส่วนใหญ่นักศึกษาไทยที่เรียนภาษาจีนจะไม่ค่อยมีโอกาสในการฝึกทักษะด้านการพูด ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในชั้นเรียนหรือนอกเวลาเรียน ซึ่งส่วนใหญ่บริบทของสภาพแวดล้อมส่งผลให้นักศึกษาใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน เช่น การถามคำถามเกี่ยวกับภาษาจีน หรือการทักทายอาจารย์ต่างๆ ก็มักใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร (Chen Ji Yun, 2006) ซึ่งจะเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการใช้ภาษาจีน และปัญหาอีกหนึ่งสิ่ง คือ ความมั่นใจในการพูดของนักศึกษา(Zhou Yi Ming, 2013) ที่มีความกลัวในการพูด ซึ่งมักมีความกลัวที่จะพูดออกเสียงผิด พูดไม่ชัด หรือใช้เสียงวรรณยุกต์ที่ผิดทำให้ความหมายผิดเพี้ยนไป

2.2 วิธีการแก้ไขปัญหาด้านทักษะการพูดของนักศึกษามหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

(1) ทางด้านการออกเสียง ควรให้มีการเปรียบเทียบวิธีการออกเสียงระหว่างภาษาไทยและจีน อธิบายว่าการออกเสียงของพินอิน โดยใช้อวัยวะในการออกเสียงมีความแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจรากฐานของการออกเสียงตัวพินอินนั้นๆ ว่าจะต้องออกเสียงอย่างไรจึงจะชัดเจน ซึ่งควรให้ภาพประกอบในการอธิบายที่สำคัญคือ การมุ่งเน้นในรายวิชาทักษะการฟังและพูดของหลักสูตร ที่ควรจัดให้มีอาจารย์ทั้งชาวไทยและชาวจีนเป็นอาจารย์สอนร่วมกัน แต่ควรให้อาจารย์ที่เป็นเจ้าของภาษาจีนเป็นอาจารย์หลักในรายวิชา

(2) ด้านความมั่นใจ ควรสร้างโอกาสให้แก่ผู้เรียนได้มีความมั่นใจยิ่งขึ้น เช่น ในชั้นเรียน ควรใช้การจัดการเรียนการสอนแบบบทบาทสมมติ ได้มีการใช้ภาษาหน้าชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น อาทิเช่น การเล่าเรื่องสั้นในภาษาจีน การท่องบทเรียนเพื่อฝึกฝนการพูดที่ถูกสำเนียง หรือการจัดการเรียนนอกชั้นเรียน จัดโครงการทัศนศึกษาสถานที่ต่างๆ ที่จะสามารถบูรณาการในรายวิชาเช่น วิชาภาษาจีนเพื่อมคฺเทศก์ รายวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจีน และรายวิชาภาษาจีนสำหรับอุตสาหกรรมบริการฯ ที่จะสามารถฝึกให้นักศึกษาได้ส่งเสริมทักษะด้านการพูดนอกชั้นเรียนมากขึ้นอีกด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมกับรายวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาและเสริมสร้างทักษะด้านการพูดภาษาจีน

(3) ด้านกิจกรรมเสริมเพื่อสร้างบรรยากาศในการพูดภาษาจีน ทางหลักสูตรควรมีกิจกรรมเสริมเพื่อให้นักศึกษาค้นคว้ากับคำศัพท์ที่มีเสียงแตกต่างกัน หรือจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ใช้ภาษาจีนในการพูดคุย แลกเปลี่ยน สัมมนา รวมถึงการเปิดโอกาสให้อาจารย์และนักศึกษาได้ใช้ภาษาจีนในการถามตอบให้เป็นประจำสม่ำเสมอ อีกทั้งสนับสนุนให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีการประกวด แข่งขันชิงรางวัลต่างๆ ทั้งภายในและนอกสถานที่ เช่น การประกวดร้องเพลง หรือเล่านิทานต่างๆ เพื่อให้นักศึกษามีความกล้าแสดงออก กล้าใช้ภาษาจีนในการพูดมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วยังมีข้อเสนอแนะให้นักศึกษากับอาจารย์บังคับใช้ภาษาจีนในการทักทายเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ และอาจารย์จะต้องเป็นตัวอย่างในการนำพูดภาษาจีน สร้างบรรยากาศในสาขาวิชา ให้ทุกคนไม่ว่าจะเป็นอาจารย์หรือนักศึกษาต้องใช้ภาษาจีนอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการจัดสรร

คะแนนวัดผลสำหรับรายวิชาต่างๆ ควรมีการวัดผลเพิ่มในส่วนของการคะแนนเก็บด้านการใช้ภาษาจีนของนักศึกษา โดยสังเกตจากความสม่ำเสมอในการใช้ภาษาจีนนอกชั้นเรียน

3. ทักษะด้านการอ่าน

3.1 ปัญหาที่พบในทักษะด้านการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะความสำคัญของทักษะด้านนี้นับว่าเป็นสิ่งที่ผู้เรียนเป็นขั้นตอนระดับที่ผู้อ่านจะสามารถตีความหมายจากรูปตัวอักษรแต่ละตัวอักษรได้และอ่านเนื้อความโดยรวมได้ จับใจความสำคัญได้ (He Yi Wei, 2016) ซึ่งในกลุ่มนักศึกษาสาขาจีน ก็สามารถอ่านได้ในระดับที่สามารถสื่อสารได้ในระดับพื้นฐาน สื่อสารได้อย่างเข้าใจ เนื่องจากจากประสบการณ์ที่พบ การอ่านของนักศึกษาสามารถอ่านอักษรจีนแต่ละตัวอักษรได้ แต่เมื่อพิจารณาความหมายของประโยคโดยรวม พบว่านักศึกษายังขาดทักษะด้านการจดจำความหมายของตัวอักษรเมื่อใช้ในบริบทที่แตกต่างออกไป เนื่องจากเนื้อหาในหนังสือประกอบการเรียนมีขอบเขตของศัพท์และประโยคที่ค่อนข้างแคบและเฉพาะด้าน ดังนั้น เมื่อให้นักศึกษาได้ฝึกอ่านในสื่ออื่นๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับบทเรียนในหนังสือแล้ว พบว่านักศึกษาคงไม่ค่อยเข้าใจในเนื้อหาเท่าที่ควร และไม่มั่นใจในการตีความหมายจากสิ่งที่ได้อ่านว่าเข้าใจตรงกับเนื้อหาที่แท้จริงหรือไม่ อีกทั้งนักศึกษายึดติดกับการอ่านเพื่อแปลคำศัพท์ให้ถูกต้องทุกคำ ทำให้เกิดความล่าช้าและสะดุดในการอ่าน

3.2 วิธีการแก้ไขปัญหาด้านทักษะการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัยอีสต์เทิร์นเอเชีย

สำหรับการแก้ไขปัญหาคือ นอกเหนือจากการจำ เรียนรู้และเข้าใจคำศัพท์ ประโยคและบทเรียนที่เรียนแล้ว ซึ่งจากประสบการณ์ของผู้เขียนได้แนะแนวทางคือ อาจารย์ควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ นอกชั้นเรียน โดยทั้งแนะนำเป็นทางเลือกให้แก่นักศึกษา และกำหนดภาระงานเพื่ออ่านนอกชั้นเรียน เพิ่มความรู้ความสามารถด้านการอ่าน ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Wu Xiao Ying & Ai Jun Ting, 2009) สำหรับข้อเสนอแนะคือ อาจารย์ในสาขาวิชาควรให้คำแนะนำนักศึกษาถึงแนวทางหรือสื่อที่เหมาะสม และช่องทางในการหาสื่อสิ่ง

พิมพ์ของจีน เช่น ในเว็บไซต์ Baidu สำหรับค้นหาความรู้พื้นฐาน ฐานความรู้ CNKI ในการสืบค้นบทความวิชาการต่างๆ หรือแนะนำนักศึกษาให้สืบค้นหนังสือในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย อีกทั้งกำหนดภาระงานทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ หรือข่าวในเว็บไซต์ แล้วให้สรุปเนื้อหาความเข้าใจจากการอ่านของแต่ละบุคคลแล้วมานำเสนอในชั้นเรียน โดยกำหนดระยะเวลาในการอ่าน และความสม่ำเสมอของการอ่าน ที่จะช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาต้องฝึกพัฒนาการอ่านนอกชั้นเรียน และยังส่งผลที่ดีต่อทักษะทางด้านการอ่านและพูดในเวลาเดียวกันได้อีกด้วย

ในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในรายวิชาการอ่านภาษาจีน นอกจากการสอนตามหนังสือในบทเรียนแล้ว ยังควรนำเนื้อหาอื่น ๆ นอกชั้นเรียนมาเสริมและทางที่ดีควรให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญของบทความนั้นๆ โดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจทุกตัวอักษร และกำหนดภาระงานการอ่านเพื่อจับใจความ ทั้งในบทเรียนและนอกชั้นเรียนให้มีจำนวนชิ้นงานมากยิ่งขึ้น และอาจารย์ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการอ่านในงานชิ้นต่อไป เพื่อที่จะพัฒนาทักษะด้านการอ่านให้ดียิ่งขึ้น

4. ทักษะด้านการเขียน

4.1 ปัญหาที่พบในทักษะด้านการเขียน

ปัญหาด้านการเขียนที่พบจากผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่มักเป็นเรื่องของไวยากรณ์ เนื่องจากไวยากรณ์ไทยและจีนมีความใกล้เคียงกันในส่วนของรูปแบบประโยคหลัก คือ ประธานตามด้วยกริยาแล้วจึงตามด้วยกรรม (S+V+O) ซึ่งถ้าหากให้ผู้เรียนส่วนใหญ่แต่งประโยคประเภทนี้ที่มีลำดับการเขียนเหมือนภาษาไทย (Zhu Hua and Zeng Zhao Cong, 2012) พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่จะทำได้ถูกต้อง และมีจำนวนข้อผิดพลาดที่น้อย เช่น ภาษาไทยคือ “ฉันกินข้าว” ภาษาจีนคือ “我吃饭”(wǒ chī fàn) เรียงได้ตรงตัวเช่นเดียวกัน แต่เมื่อกำหนดให้เขียนในส่วนของขยายแล้วนั้น การวางส่วนขยายในภาษาไทยมีความแตกต่างจากภาษาจีน ทำให้พบปัญหาด้านความผิดพลาดในการใช้ภาษา ที่เห็นได้ชัดคือ ปัญหาเรื่องการวางลำดับของคำขยายที่เรียงผิดพลาด เช่น ในภาษาไทยส่วนขยายคำนามจะอยู่หลังคำหลัก ในภาษาจีนส่วนขยายคำนามจะอยู่ก่อน

คำหลัก ตัวอย่างเช่น ภาษาไทย “แม่ของฉัน” ซึ่งในภาษาจีนการเรียงลำดับคำที่ถูกต้องคือ “我的妈妈”(wǒ de mā mā) หรือ “ฉันของแม่นั่นเอง ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาสู่การใช้ภาษาจีน ทำให้เกิดความผิดพลาดด้านไวยากรณ์การเขียน

ปัญหาด้านการเขียนส่วนขยายภาคแสดงกับส่วนเสริม โดยส่วนขยายภาคแสดงระหว่างภาษาไทยและภาษาจีนไม่ได้เหมือนกันทั้งหมด ในภาษาไทยบางส่วนของวางก่อนคำกริยาบางส่วนวางหลังคำกริยา เช่น เรื่องของเวลา ในภาษาไทยจะนำส่วนขยายไว้หลังกริยา ส่วนภาษาจีนจะวางไว้ก่อนคำกริยา เช่น ประโยคในภาษาไทยคือ “ฉันเข้าเรียนบ่ายสาม” มีความหมายเหมือนกับ “ฉันบ่ายสามเข้าเรียน” แต่ในภาษาจีนจะต้องพูดว่า “ฉันบ่ายสามเข้าเรียน” “我下午三点上课”(Wǒ xià wǔ sān diǎn shàng kè) เพียงเท่านั้นจะวางไว้ในตำแหน่งหน้าประธานหรือหลังประธานหน้าภาคแสดงได้เพียงเท่านั้น ไม่สามารถวางไว้หลังภาคแสดงได้เหมือนในภาษาไทย

นอกจากนี้ยังมีไวยากรณ์ที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด คือ เรื่องของคำวิเศษณ์ เช่น ในภาษาไทยคำวิเศษณ์จะอยู่หลังคำคุณศัพท์ แต่ในภาษาจีนคำวิเศษณ์จะอยู่หน้าคำคุณศัพท์ ตัวอย่างเช่น ในภาษาไทยเขียนว่า กับข้าวนี้อร่อยมาก แต่ในภาษาจีนคือจะนำคำว่า “มาก” อยู่หน้าคำคุณศัพท์ คือจะเขียนเป็น “นี้กับข้าวมากอร่อย” “这道菜很好吃”(Zhè dào cài hěn hǎo chī) และยังพบปัญหาการใช้ไวยากรณ์ภาษาจีนที่ได้รับอิทธิพลจากการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาบ่อยครั้งอีกด้วย

ปัญหาทางด้านการเขียนที่พบ อันดับรองลงมา เป็นเรื่องวิธีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงแต่ตัวอักษรที่เขียนกับวิธีการใช้ไม่เหมือนกัน เช่น คำว่า “学生(xué shēng)—同学(tóng xué) (นักเรียน/เพื่อนนักเรียน) 不(bù)—没有(méi yǒu) (ไม่/ไม่ได้), 饭(fàn)—菜(cài) (ข้าว/กับข้าว), 很(hěn)—多(duō) (มาก/เยอะ)” ทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการเขียนเรียงความ จะใช้คำศัพท์ผิดหรือใช้คำทับซ้อนที่ผิดพลาด เช่น การใช้ประโยคในภาษาจีนที่ว่า “ฉันคือนักเรียนคนหนึ่ง” จะใช้ได้แค่ “我是个学生”(Wǒ shì gè xué shēng) คำว่า “同学(tóng xué)” จึงไม่สามารถใช้แทนที่กันได้ เนื่องจากผิดไวยากรณ์ และทำให้

ความหมายแตกต่างออกไป

นอกเหนือจากนี้ยังมีความหมายของคำที่แม้ว่าภาษาไทยและจีนจะใช้ในบริบทแบบเดียวกัน แปลเหมือนกัน คือ “不(bù)/没(méi)有(yǒu)” ที่แปลว่า ไม่กับไม่ได้ ในคำว่า 不(bù) = ไม่ ในภาษาไทยมีความหมายเชิงปฏิเสธ ไม่ยินยอม ส่วนคำว่า 没有(méi yǒu) = ไม่ได้ ในภาษาไทยมีความหมายถึงสิ่งที่ยังไม่ได้เกิดขึ้น แต่ไม่ได้แสดงความหมายว่ายินยอมหรือไม่ยินยอม ดังนั้นถึงแม้ว่าสองคำนี้ในบริบทไทยและจีนมีความเหมือนกัน นักศึกษาเข้าใจความหมาย แต่นักศึกษาไม่เข้าใจวิธีการใช้ ดังนั้นทำให้เกิดความผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาจีนอยู่บ่อยๆ

ปัญหาทางด้านการเขียนที่พบ อันดับสามส่วนใหญ่เป็นเรื่อง ลำดับขีดของตัวอักษรจีน เพราะว่าการเขียนภาษาไทย เริ่มเขียนจากส่วนหัวของตัวอักษร และเขียนจากสระหรือพยัญชนะที่อยู่ด้านหน้าก่อน คืออาศัยการสะกดคำ และตัวอักษรส่วนใหญ่เป็นการเขียนลำดับเส้นเดียว แต่ในตัวอักษรจีนจำเป็นต้องเขียนเป็นลำดับขีด และมีกฎเกณฑ์ในการเขียนตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่ นักศึกษาได้รับอิทธิพลจากการเขียนภาษาไทย ทำให้เขียนลำดับขีดในภาษาจีนไม่ถูกต้อง อีกทั้งยังพบปัญหาที่นักศึกษาเขียนอักษรจีนอย่างไม่ระมัดระวัง ทำให้อักษรไม่ถูกต้อง และเปลี่ยนเป็นความหมายอื่น ๆ หรือไม่ใช่อักษรจีนที่มีอยู่เลยก็ได้ เช่นคำว่า “天(tiān)” นักศึกษามักเขียนเป็นคำว่า “夫(fū)” ซึ่งความหมายจะเปลี่ยนไป หรือคำว่า “未(wèi)” และ “末(mò)” ความหมายก็เปลี่ยนแปลง หรือคำว่า “人(rén)” และ “入(rù)” ที่พบบ่อยจากประสบการณ์ของผู้เขียน

ปัญหาอันดับถัดมาที่พบในทักษะการเขียนภาษาจีนของนักศึกษา คือเรื่องเครื่องหมายวรรคตอน ซึ่งพบบ่อยในเรื่องการเขียนของนักศึกษา คือเรื่องเครื่องหมายวรรคตอนเพื่อแบ่งประโยคและจบประโยค ซึ่งในภาษาไทยไม่มีรูปแบบการเขียนประเภทนี้ แต่ในภาษาจีน ถ้าหากยังไม่จบประโยคหรือเนื้อหายังไม่ชัดเจน ต้องใช้เครื่องหมายจุลภาคต่อท้าย “.” และถ้าจบประโยคแล้วโดยส่วนมากจะใช้เครื่องหมายจุด “,” วางลงท้าย ซึ่งปัญหาที่พบบ่อยคือนักศึกษามักจะไม่ใส่เครื่องหมายเหล่านี้ ทำให้ยากต่อการแยกประโยคและไม่เข้าใจความหมายที่เขียนสื่อออกมา

4.2 วิธีการสำหรับการแก้ไขปัญหาในด้านทักษะการเขียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ผู้เขียนได้นำมาใช้กับนักศึกษาและพบว่ามีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น นั่นคือจุดมุ่งหมายหลักของการเขียนบทความวิชาการในครั้งนี้ โดยในเรื่องของความผิดพลาดทางไวยากรณ์ วิธีการแก้ไขคือ ควรยกตัวอย่างหลากหลายเพื่อเป็นตัวอย่างเปรียบเทียบ และให้ฝึกเขียนประโยคตามรูปแบบไวยากรณ์ที่ถูกต้อง เพื่อเข้าใจในจุดเหมือนและจุดต่างระหว่างไวยากรณ์ไทยจีน (Zhu Hua and Zeng Zhao Cong, 2012) ซึ่งจากการสอนที่มุ่งเน้นการฝึกผ่านแบบฝึกหัดประเภทแก้ไขประโยคให้ถูกต้องโดยคงไว้ซึ่งความหมายเดิม 改错句(gǎi cuò jù) รวมถึงแบบฝึกหัดด้านไวยากรณ์ประเภทอื่นๆด้วย อาทิเช่น การให้ตัวอย่างวลี ประโยค บทความที่มีข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์จีน เพื่อหาจุดผิดพลาดในงานชิ้นนั้นๆ และรู้จักปรับแก้ตามไวยากรณ์จีนที่ถูกต้อง และสิ่งสำคัญคือ ต้องเฉลยคำตอบที่ถูกและให้คำอธิบายทันทีที่พบข้อผิดพลาดแก่นักศึกษา เพื่อสร้างความคุ้นเคยตั้งแต่แรกเริ่มของการใช้ไวยากรณ์ที่ถูกต้องเป็นรากฐานที่ดีของการเรียนรู้โครงสร้างไวยากรณ์จีนต่อไป

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหารื่องการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงอย่างผิดพลาด โดยแนวทางการจัดการ ผู้เขียนแนะนำว่า ควรจะให้น้ำตัวอย่างที่มีคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันทั้งคู่ มาฝึกอ่านและเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง ใช้แบบฝึกหัดที่เน้นการเลือกใช้คำศัพท์ โดยพิจารณาจากบริบทรอบข้าง เพื่อให้นักศึกษาค้นชินกับศัพท์ที่จะเหมาะสมกับสถานการณ์เหล่านั้น

ในเรื่องปัญหาเรื่องลำดับขีดอักษรจีน พบว่าแนวทางการแก้ไขที่มีประสิทธิภาพคือให้นักศึกษาออกมาเขียนลำดับขีดหน้าชั้นเรียน และอาจารย์ให้คำเฉลยในทันที หากนักศึกษาเขียนผิด รวมทั้งอาจารย์ควรใช้กระดานดำในการเขียนลำดับขีด เพื่อเป็นตัวอย่างให้นักศึกษา ส่วนด้านการเขียนที่มีเทคโนโลยีปัจจุบันใช้การพิมพ์ตัวอักษรจะทำให้ผู้เรียนไม่เห็นลำดับขีดอย่างชัดเจน

ในปัญหาด้านการเขียนเครื่องหมายวรรคตอน ควรให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัด เขียนประโยคสั้นๆ ที่มีเครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้องเป็นประจำ เพื่อให้

นักศึกษาคุ้นเคยในเวลาที่จำเป็นต้องเขียนประโยคภาษาจีน และอาจารย์ควรมอบหมายภาระงานให้ฝึกเขียนอย่างสม่ำเสมอทั้งประโยคและบทความและคอยตรวจสอบรูปแบบการเขียนที่ถูกต้อง ตรงตามรูปแบบงานเขียนภาษาจีน

สรุป

ปัจจุบันการเรียนภาษาจีน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญและเป็นภาษาที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาที่เรียนภาษาจีนจากมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย หรือนักศึกษาในสถาบันการศึกษาอื่นๆ ก็คงจะพบปัญหาที่ใกล้เคียงกัน คืออยู่ในขอบเขตของทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยสำหรับนักศึกษาไทย ไวยากรณ์จีน การออกเสียง และการเขียนอักษรจีน นับว่าเป็นจุดที่ยากของการเรียน ดังนั้นภารกิจของคณาจารย์ในการเตรียมการสอน ควรมีการวัดประเมินความสามารถของนักศึกษาทางด้าน

ภาษาจีนพื้นฐาน ทั้งทางด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน โดยนำปัญหาด้านทักษะภาษาจีนที่พบเห็นเป็นประจำ และเป็นปัญหาร่วมกันของนักศึกษาจำนวนมากมากำหนดแนวทางแก้ไข หรือป้องกันให้ตรงจุด เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม มีวิธีการสอนที่หลากหลาย สามารถเลือกวิธีที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งนี้ส่วนสำคัญของการเรียนภาษาให้ได้ผลดีนั้น คือต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนภาษา การไปแลกเปลี่ยนที่ต่างประเทศ ดังเช่นในมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียสาขาวิชาจีนศึกษา ได้มีความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ไทยและไต้หวัน ทำให้เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนภาษา คือมีสภาพบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน สร้างความชอบในการเรียนภาษาจีน เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้สึว่าการเรียนภาษาจีนเป็นการเรียนที่มีความสุข เกิดประสิทธิผลเป็นผู้มีความสามารถทางด้านภาษาจีนที่แท้จริงและเป็นบุคลากรที่ดีต่อชุมชนและสังคมต่อไป

References

- Chen Ji Yun. (2006). The current situation of Chinese teaching in Thailand. *Chinese Teaching in the World*, 6(3), 128-132. (in Chinese)
- He Yi Wei. (2016). Investigation and analysis of case of Chinese reading methods. *Overseas Chinese Education*, 16(5), 682-688. (in Chinese)
- Sun Jing. (2008). Thoughts on the Chinese teaching of Thai students. *Read and Write Periodical*, 6(2), 41-41. (in Chinese)
- Wu Xiao Ying & Ai Jun Ying. (2009). An investigation and analysis of the Thai students learning Chinese in China. *Journal of Yuxi Normal University*, 25(6), 47-50. (in Chinese)
- Zhu Hua & Zemg Zhao Cong. (2012). An analysis of some Chinese word order errors by Thai students and the relevant teaching strategies. *Journal of Yuxi Normal University (Teaching and Research on Chinese as a Foreign Language Edition)*, 8(6), 78-84. (in Chinese)

